

Jatweefchu Awifchu Stahstu nodala.

№ 49.

Sestdeen, 19. junijs.

1910.

Arnes kunga nauda.

Selmas Lagerlöf stahsts. Tullojis Jr. Janjons.

(Weigas).

Peepeschi zaur juhvas schaltam atskaneja skali kleebseni; brihscham tee isklauſijs, ka daudsbalkiga dseefma, brihscham, ka tauru skanas. Schee kleebseni bij preeka un ſwinibas pilni un speeda stipri aiskustestees katra zilweka ſirbi, kas to dsirdeja. Tur kleebsa gubju bars, laisdamees no deenwideem.

Redſot ledus kalnus peldam us deenwideem un gulbjus laisdamees us seemeleem, kapteinus ta ismisa, ka ſakta lausit ſew rotas.

„Kahda nelaima ka man japaleek te!“ wiſch iſſauzas. „Kad wehl no ſchis jomas ifees ledus? Man te wehl nahkſees ilgi noſehdet un gaidit!“

Tikko wiſch bij iſteizis ſchos wahrbus, ka eeraudſija kahdu zilweku brauzam pa ledu. Tas isbrauza is ſchauras juhvas ſpraugas no Marstrandes puſes un brauza tif meerigi pa ledu, itka nemas nesinatu, ka wiſni atkal ſaktuſchi neſt us ſawam muguram laimas un fugus.

Peebrauzis pee fuga tas uſſauza kapteinim:

„Balodit, waj tew netruhſt te pahrtikas? Tu jau te eſi itka us dsihwi no metees. Waj nepirſi no manis ſahlitas ſikles, ſchahmetas treſkas waj kalte-tus ſuſchus?“

Kapteinis neſo neatbildeja, tikai parahdija buhri un iſlamajās.

Tad ſiwju pahrdewejs nokahpa no weſuma un, panehmis no ragawam ſeena klehpi, nometa to ſirgam preeſſcha. Tad wiſch uſtahpa us fuga.

Noſtahjees kapteina preeſſcha wiſch loti nopeetni teiza:

„Schodeen es nebuht neefmu brauzis ſchurp, lai ſiwis pahrdotu. Es ſinu, ka tu eſi deewtizigs zilweks. Buhl tadehl tad es atbrauzu ſchurp temi luhgt palihga uſmeklet jauno meiteni, kuru aiskneſuſchi ſew lihds us fugi ſkotu tareiwji.“

„Es neka no tam neſinu, ka wini buhtu panehmuschi lihds meiteni,“ kapteinis ſazija. „Es neefmu dsirdejis ſeeweetes balki fugi wiſu nakti.“

„Es eſmu ſinu pahrdewejs „Dorarins,“ tas teiza, „tu laikam buhſi dsirdejis par mani? Es eſmu tas pats, kas ehda wakarinas pee Arnes kunga Sulbergā tai wakarā, kad winu nogalinaja. No ta laika Arnes kunga audſchu meita dsihwoja manā mahjā. Bet winu nakti to nolaupijuſchi Arnes kunga ſleptawas un wina, tatra ſinā, buhs tagad ar wineem ſche, fugi.“

„Arnes kunga ſleptawas ſcheit, manā fugi?“ kapteinis nobijeis iſſauzas.

„Tu redſi, kahds es eſmu neezigs un noſchehlojams zilweks“, Dorarins

fazija. „Weena rofa man treefas nonemta, un tadeht es neeedroschinos eelaistees kaut tahdâ pasihstamâ leetâ. Zau nedefas dimas es sinaju, kas ir Arnes funga sleftawas, tîfai neusdrosainajos tos nobot un wineem atreebt. Un luhf, pateizotees manai klusefchanai, wineem isdewâs isbehgt un panemt wehl meiteni lihds. Bet tagad es pats fewim teizu, ka es negribu, ka mana sirdsapfina man kaut ko pahrmestu fchaî leetâ. Ratrâ gadijumâ, es gribu pamehginat isglaht jauno meiteni“.

„Ja Arnes funga sleftawas atrodas fcheit fugi, kadeht tad neatnahza pilfhtas polizeja winus faguhstît?“

„Es luhdsu un runaju wîfu nakti un wîfu rihtu,“ Dorarins fazija, „bet polizeja baibijâs nahkt fchurp. Wini teiza, ka fugi esot til dauds fktu saldatu, ka wini neusdroschinatees eelaistees ar wineem zihnâ. Tad es nobomaju, ka man buhs jabrauž fchurp weenam pascham, ar Deewa palihgu, un jaluhds tewis palihgâ atrast meiteni, — es tatschu sinaju, ka tu efi Deewtizigs zilweks.“

Bet kapteinis nepegreesa nekahdas wehribas wina wahrdeem par jauno meiteni. Wîsch domaja par zitu ko. „Kâ tu sini, ka sleftawas fcheit fugi?“ wîsch prafija.

Dorarins norahdija us leelu osola lahdi, kas stahweja starp soleem.

Scho ladi es esmu par dauds beeschi rebsejis Arnes funga mahjâ, lai waretu wehl malbitees un to nepasihf, wîsch fazija. „Winâ glabajas Arnes funga nauda, bet fur atrodas wina nauda, tur wajaga buht ari wina sleftawâm.“

Schi lahde peeder feram Artfchijam un wina draugeem, feram Redfchinaldam un feram Filipam,“ kapteinis peebilda.

„Ja,“ Dorarins apstiprinaja un pahrleezinoschi paskatijâs kapteinim azis, „tâ ir. Wina peeder feram Artfchijam, feram Redfchinaldam un feram Filipam.“

Kapteinis stahweja brihdi klusu un luhfojâs us wîfâm pufem.

„Kâ tu domâ, kad iees ledus no fchis jomas? wîsch prafija Dorarinam.

„Schogad noteek kaut kas ehemois,“ Dorarins atbildeja. „No fchis jomas ledus pa paradumam isgahja aifween ahtraki, nekâ jebfur zitur, tapehž ka te stipra straume. Bet, spreeschot pehž wîfa ta, kâ tagad tâs leetas stahw, tad jabihstas, ka tewi neiffweesch us krafta, kad ledus fahfs kustetees.“

Tas luhf, i mani beedê,“ kapteinis fazija.

Wîsch atfal brihdi kluseja, wîsch pagreesâs ar feju us juhru un raubijâs wînos, kuros atspogulojâs rihta faules fpilgtees stari, kura stahweja jau augsti pee debesim. Pa juhru aispeldeja atfwabinati fugi, bet augsti gaisâ, preezigi klaigadami, laidâs no deenwideem juhtras putni. Siwis peldeja pa uhdens wirfu un augsti palehžâs pahr uhdeni, faulê mirbsinadamas fawâm fwihnam; wînos bij itka apreibuschâs no brihwibas pehž ilgâs nebrihwibas sem ledus. Raijas, kurdâm, lihds fchim wajadseja swejot us ledus malas tahku juhri, tagad leeleem pulkeem laidâs us kraftu us labi pasihstamam weetâm.

Kapteinis newareja nofatitees ſchāi ſtātā. „Ro es — waj es ſleptawu un noſeedsneeku draugs, waj?“ minſch ſazija. „Waj es pateſi aiſnigſchu azis un negribeſchu eeſtatit, kadehl Deews aiſſlehdſis iſeju manam kugim uſ juhrū? Waj tad man paſuſt to neleefchu dehl, kaſ noſlehpufchees pee manis?“

Un kapteinis aiſgahja pee ſaweem laudim un ſazija wineem: „Tagad es ſinu, kadehl mums te jaſehd kā ſp oſtā, kamehr wiſi ziti jau iſgahjuſchi juhrā. Taſ tapeh3 kā muhſu kugi ſlehpjās ſleptawas un noſeedsneeki.“

Tad kapteinis aiſgahja pee ſtotu ſaldateem, kuri wehl guleja ſem beka. „Klauſatees,“ ! minſch teem ſazija. „gulat wehl kaħdu laiku meerigi un netuſtatees, ja juħs ari dſirdetu zihnu un kleeđſeenus uſ kuga! Mums jaħlauſa Deewa baħſij, mehſ newaram zeet noſe dſneekus ſawā widū. Ja juħs mani klaufſat, tad es jums atdoſchu laħdi, kurā glabajās Arneſ kunga nauda, — juħs to wareſit iſdalit ſawā ſtarpā.“

Torarinam kapteinis ſazija: „Ej uſ ſawām ragawam un iſmet wiſas ſiwis uſ ledus! Tem buħs zītſ weđamais.“

Peħ3 tam kapteinis eelauſās ar ſaweem laudim ſajitē, kur guleja ſerſ Artſchijſ un wina draugi, un wini toſ ſaſehja meegā.

Bet kad triħſ ſtoti gribeja aiſſtahwetees, tad wini toſ apdulinaja zirwu ſiteeneem, un kapteinis ſazija: „Juħs eſat ſleptawas un noſeedsneeki. Waj juħs teeſcham domajāt, kā eſat iſbeħguſchi ſodam? Waj juħs neſinat, kā Deews juħſu dehl mums noſlehdſis iſeju juhrā?“

Tad ſaguhſtitee ſleptawas ſaħta ſaukt palihgā ſawus beedrus.

„Neſauzat winus“, kapteinis teiza. Wini nenahkſ. Wini nupat dala ſawā ſtarpā Arneſ kunga naudu un mehro to ſawām zepurem. Šħās naudas dehl tiła iſdaritſ noſeegums un ſchās paſchāſ naudas dehl juħſ dabuſat ſawu ſodu.“

Tikko Torarins bij paguwis iſmeſt ſiwis uſ ledus, kā pee wina peegahja kapteinis ar ſaweem laudim. Wini weđa ſew lihđſ triħſ zeekchi ſaſeetus zilwekus. Tee bij ſadauſiti gandriħſ lihđſ nahwei.

Deewa baħſ naw par welti man uſſaukuſi,“ kapteinis ſazija. „Tidriħſ es nojautu Wina gribu, kā es tuħlit Winu paħlauſiju.“

ſaſeetos noſeedsneekus eeſehdinaja Torarina ragawās, un Torarins aiſbrauza ar teem uſ Marſtrandi pa ſchaurajeem juħraſ ſchaurumeem un jomām, kur ledus wehl bija zeetſ un ſtiprſ.

Pret wakarū kapteinis ſtaħweja uſ ſawa kuga augſto komandas tiltinu un raubſijās uſ juhrū. Kuga tuwumā neſas nebij mainijeſ un ledus ſeena iſejaſ preekſchā wehl arween auga.

Peepēſchi kapteinis eerauđſija garu rindu lauſchu, naħtam uſ kugi. Taſ bija Marſtrandēſ ſeeweetes, — jaunas un wezas. Wiſas winas bij gehrbuſchās melnās dreħbēſ, un winu widū gahja ſehni ar neſtumem.

„Beenahluſchāſ pee kuga, winas ſazija kapteinim:“

„Mehſ atnahžām peħ3 taſ jaunāſ meitenēſ, kura nomiruſi. Sleptawas ſazija, kā wina atdewuſi ſawu dſihwibu, lai wini newareiu iſbeħgt un lai

winas saqahstiu. Un luht mehš, seeweetes is Marstrandes, tagad atnahzam winai pakal, lai aisnestu wina us muhsu pilsehtu ar wisu godu, kas winai peenahšas."

Elaliles meefas atrada fugi un isneša us ledus seeweetēm, kuras tās aisneša us Marstrandī. Wišas seeweetes apraudaja jauno meiteni, kura bij mihlejuši nošedšneeku un atdewuši šawu dšihwibu, lai nobotu šodam to, šo bij mihlejuši.

Seeweetēm pamāšam tumojoteš Marstrandēi, wehtra un wišni laušija aiš winašm ledu, pa kuru tās nupat wehl šā bij gahjušas. Un kad winaš sašneedša ar Elalili Marstrandī, tad ledus bij us wišas juhras šalaušits un ta plašči atwehra šawus wahrtus.

Peesihme. Šlawenā šweedru rakšneezē Selma Lagerlōf, dšimuši 1858. gadā. Ar šaweem stahšteem „Gōsta Berlings Saga“ is šendš Wermlandes dšihwes, kuras wina isdewa 1891. gadā, wina us reiši eeguwa zeenitu stahwōkli šarp šweedru labakeem rakšneekēm. Pehž tam, 1894. gadā, wina isdewa nowelu krašjumu „Osynliga Bāntar“ un 1897. gadā leelu romanu „Antikrists mirakler“, kurešch pahrtultots gandrihš wišas kulturās tautu walodās. Lai šaprastu winaš stahstus, wajag pašiht šweedru tautas rakšturu un literariško gahršču. Šweedru tauta praša no šaweem rakšneekēm „ahrfahrtigus“ notikumus. Šweedrs nemihl ne stahšta darbibas ahtrumu, ne stihla un šabulas škadribu, bet štiprus eespaidus, negaiditus pahršteigumus, nošlehšumainibu un pat mistižišmu, dašchadus peedšihwojumus mešchos un purmos, kur stahšta waronis beidšot tomehr atrod pareišo žeku. Selma Lagerlōf ir ihšta fantāšijas karaleene. Wina nogremdejas wiškompližetatās širdiš, wišnoruhditatās dwehšelēs, un tās eedegas nošlehšumainas poešijas leefmās; winai naw ironijas, bet ir humors, un tabehl lašitajam neišleekas, ša wina stahwetu augštati par to, waj buhtu gudrafa. Wina nekad nepamahža, bet tas, šo šauž par morali, patš išlobas no winaš fantāšijas un eesogas lašitaja dwehšelē. Pašahjušchā gadā Selma Lagerlōf dabuja Nobela premiju, kuru peespreešch tišai wišlabakeem pašaules rakšneekēm, šinibu wišreem un meera weizinatajeem.

—•— Sihšumu plaukšts. —•—

Datweešchu mušikaliju katalogu

patlaban isdewis P. Neldnera šgš Riga Teatra bulwari Nē 2. Tajā eeweetotas šinas par wišam latw. kompošizijam, aranschejumeem, paidagogiškēm darbeem un broščuram mušikas laukā, pee šam kataloga šašahbišchanu us P. Neldnera šga wehlešchanos išdarijis Alfr. Kalniņšch. Šhis ir pirmais

weetu flapetaji Amerikā.

Dahšas nedēlas atpakaļ Nujorkā norisinājās šausmīga drama, kura žaur
 samu tragisnu loti labi raksturo turenēs šihvi. Kadai peepadmit gadus
 mežai stenografistei Rutei Švihler, kura tikto tā bij nobeigusi lahdu Nujorkas
 tirdsneezibas skolu (business kollege), skolas preekšneeziba peedahwaja weetu
 pee lahdā Wolterfa. Skule aigahje uš usdoto adreši zeturtdeenās rihtā 24.
 martā (j. st.). Kad wina wafarā nepahrnahja, wezati peeprafija tirdsneezibas
 skolas kantorim par ņawas meitas likteni. Skolas kantoris peeprafija Wol-
 terfam. Šhis atbildeja, ka skule tai pašā deenā no wina aigahjuse. We-
 zati nerima un peeprafija polizijas eejaukšchanos, kura peektideen aresteja Wol-
 tersu uš aisdōmam par skules pawešchanu. Polizija Wolterfa dšihwolli nefa
 ņewiškfa neatrada. Tikai ņestideen Wolterfa ņaimini pamanija uš nama uguns
 trepem diwas prahwas beesā papiri eetihtas patas, kuras attaišot atrada
 weenā nelaimigās stenografistes Rutes Švihler pusapdegušču lihki un otrā ar
 asinim aptraipitu wihreesča kreflu ar monogramu „W.“, tā ari ņeweesču
 drehbju gabalus. Tikai tagad polizija ismelleja Wolterfa dšihwolli pamatigaki
 un atrada daudšas pastkartes, kas rakstītas no skulem — weetu mekletajām
 titlab no Nujorkas, tā no tahlatām pilšehtam. Wolters parasti rakstījis ņe-
 weesču tirdsneezibas skolam, peeprafidam pehž stenografisēm un privatsekre-
 tareem. Tagad Wolters teel apwainots par ņepławibu. Wairaki neapgah-
 šchami ņakti leezina, ka taišni winšch pastrahdajis ņepławibu. Wina ņaimini
 atzerās, ka no Wolterfa dšihwolka nahluši nepanešama petroleja smata. Viš-
 kis ņalaištits ar petroleju un gribets ņadešinat, bet Woltersam tas nam isde-
 wees. Šhi ņchawmīgā ņepławiba naw reta leeta leelajā Nujorkā. Tas, ka
 skule deenas laikā nedrihsti eerastees ņewesčas personas privatdšihwolli, runā
 loti ņchawbigu walodu par tā ņaukto personas neaiššcharamibu leelajā kulturās
 zentrā Nujorkā. Polizija ņawu usdewumu ispilda tik pawiršchi, ka wina ne
 tikai newareja aišlawet ņchawmīgo nošegumu, bet pat newareja atklaht, tad
 ta gahja ismeklet Wolterfa dšihwolli. Tikai pateizotees nejaušchibai, šchim
 nošegumam nahkts uš pehdam. Raut kas lihdsiģis šchim gabijumam notifa
 pehrn ņichikagā. Ari šche lahdā ņchuweja — Zreete tifa atrasta ar našcheem
 ņadurštita lahdā lepņā weesnižā. Kad ta isstahstija par ņawu pawešchanu, ap-
 dullinašchanu un mozišchanu, tad šcho nelaimīgo apwainoja par sagli un pro-
 stituti un tikai ar leelam puhlēm tai isdewās peerahdit ņawu newainibu. Wi-
 nas mozišchanas wainineeki isgahja ņweikā, bet pee prahwas trefašchanas nahja
 klajā ņchawmīgatas leetas. Tika konstatets, ka no bagatneekēm apmekletos
 balto wehdšeru namos un ņehgtajos klubos ņewetes teel ne tikai prostitue-
 tas, bet floroformetas, iswarotas, ar našcheem durštitas un pat nogalinatas.
 Zreetes ņwarīgākā leezineeje tifa atrasta nogifteta lepņā weesnižā.

Saules spēhks.

No ņawles muhfu ņeme pastahwigi dabū siltumu, kurā isgaro juhras, ešeru
 un upju uhdēni, tā mahloni tad pazelas gaisos un zitos apgabalos nonahst
 atkal ņemē tā leetus, ņneegs, krusa, kas atkal isgaro un tā riņžo bej gala.

Tad faule munis wehl fuhta gaismas starus, ar furu palihdsibu augu lapas isgatawo wifos augos fastopamās weelas, to starpā ari stehrkeleli, labibas galweno sature, tā tad ari mulhsu deenishku maiši. Saule pusdeenas laikā, tad debeks nam apmahzees, if uš puhrweetu semes nosuhta apmehram 7000 sirgu spehtus. Lai gan tehniki wehl naw isgudrojushki, tā šcho milsifko spehtu ismantot, tad tomehr naw ne masako šchaubu, ka reis to tatschu isgudros; un tad ogles buhs issifushas un uhdens kritumi nepeetiks, tad pasaules darba pasirahbaschanai nemfim wajadsigo spehtu no faules stareem. Kad tas buhs notizis, tad mulhsu tagadejee ruhpneezibas zentri, leelās pilsehtas laikam pahzelsees uš farstajas Saharas tuknescheem un semes wehrtiba tad buhs atkariga no tam, zil tur warēs eerihkot lamatas preefch faules staru fakerschanas.

Nujorkas milsu parks.

Nujorkai drihs buhs leelakais tautas parks pasaulē. Nujorkas pilsehtas walbe un Nujersejas walsts waldbiba stahjuschās šafinā un nolehmuschas uš Subsona upes kreisā krasia eeguht leelu, plaschu semes gabalu, kurfch esot škaištakais wišā Nujersejas walsti un Nujorkas tumumā. Nodomu pabalstot daudš milionari, tā ka parku drihs eeguhshot. Nujorkas pilsehta dod 10 miljonu, Nujersejas walsts 2 miljoni, grupa Nujorkas pilsonu 11 milj., Morgans, Rockefeller un Wanderbilts 4 miljoni un Harima atraitne 4 miljoni dolaru un 10,000 afru semes.

Besdrahts telegrafs.

Ar šchi gada sahkmumu Berlines elektrotehnifkā beedriba šwineja 30 gadu pastahweschanas šwehtus. Jubilejas deenā grafs Arto lasija referatu par jaunakeem radiotegrafijā. Referents mineja weselu wirtni interesantu mehginajumu ar attahlām stazijam un pašinoja, ka diwas tahdas stazijas ar škanoschām dsirkstelen nesen apakal eerihkotas uš dimeem twaitoneem. Ar winau palihdsibu isdewās starp Chaima ragu un Salā raga šalam, t. i. 3000 kilometru tahlu, pahri Afrikai šafinatees pa besdrahts telegrafu. Šchis panahfums ir wisleelakais refords, kahds lihds šchim laikam panahhts radiotegrafijā.

Esers, kurfch wahrās.

Uš Dantineka salas fastopama parahdiba, kuru pirto reisi usgahja 1875. gadā doktors Nichols. Tas ir — wahroschs esers 2490 metru augstumā, 60 metru garsch un 30 plats, wishsifakā w etā 60 metru dsilfch. Uhdens šchajā eserā reisam ir gluschki meerigs, turpretim zitu reisi tas wahrās un burbulo kā katlā. Šchis esers tagadejā laikā atrodās pašchā apakšsemes salu grupu wulkanifšās darbibas zentrā. Salkalnu Šchka bs.

Seera apdsihwotaji.

Kahds wahzu pehtneeks bija usnehmees puhsliuus, aprehkinat seera mikrobu škaitu. Winsch atrada: Weenā gramā (= 0,23443411 solotn.) šwaiga seera atrodās 90—100,000 mikrobu. Šo wezats seers, jo wairaf mikrobu winā. Septinpadsmīt deenas wežā seerā weenā gramā winau atrodās jau 800,000.

Mihfsteē seeri ir wehl wairaf apdsihwoti no mikrobeam, un šche winau

skaita jau miljoneem us weena grauda. Zaurmehrā nemot weenā mahrzina seera atrodas tilpat daudš dšihwneeku, zil lauschu us semes lodes. Un tomehr seers ir un paleef — un paliks daudseem par garšchigu un barojochu baribu! Sakkalnu Zehkabs.

Breescha nowe hroščhana.

Profesors L. Frans pastahsta par breeschu nowe hroščhanas spēhjam. Ultratera talna aplahrtne Schlesiā atrodās daschi neleeli purwi ar dšeedinoščheem dubkeem. Šcho purwu malas parasti ir stipri ismihstas no breescheem, bet widus pahrlahst ar nebeeju, melnu šchidruma kahrtu. Schurpu atnahš breeschi, famihža šcho šchidro putru wehl wairaf un tad, — jadona ar leelu haudijumu — eegremdejās tajā. Pehž tam šchee dšihwneeki, gluschī melni, israhpjās no dubkeem un pasuhd meščā. Schis faks jau labi šen kamehr pašihstams. Pawafari, pehž tam, kad notufis sneegs, t. i. junija fahlumā, pee duhnaineem purweem atnahš wezi un slimi breeschi; pahrejee atnahš us šchejeeni tikai karštās wafaras widū, laikam ar noluhstu, lai issfargatos no wisdaschadakeem ushahšigeem ahdas parasiteem. Kas attežas us slimajeeem kustoneem tad wišī nowe hrojumi apleezina to, ka tee nahš schurp ar pilnigi apsinigu nodomu ismantot dublu dšeedinoščhās ih-paščibas, zihnā pret wisaoām slimibam, peem. reimatizmu.

Sakkalnu Zehkabs.

Deelakais augļu fokū dahrs pasaulē.

Dzartu kalnu tuwumā, Kautasā, kahds Arests nopirzis 5000 afru leelu semes gabalu, us kura eerihkotchot augļu dahrsu. Schinī milsiģā dahrsā buhšchot stahditi tikai diwejadās fugas ahbeku fokū. Us katru afru eestahdis 50 fokus, tā ka šchim ahbeku meščam buhs ap zeturtdal miljonu fokū. Sawa darba puhles Arests fagaida pehž 6 gadeem, bet tad winksch wareschot fanemt augļus apmehram 50 gadus. Sakkalnu Zehkabs.

Semes lodes statistika.

Muhfu semes lodi apdšihwo pusotra miljarda zilweku. Ja gribetu ar wišām tautam sarunatees, wajasetu sinat 3064 walodas; ja preeščš katras religijas buhwetu tikai weenu hafnizu, to wajasetu 1100. No ikfatreem 1000 behrneem miršt lihds septitam dšihwes gadam 250, lihds septinpadsmi-ram 500, no pahrejeeem 500 tikai fahdi 60 paleef 60 gadus un tikai diwi fahneeds 80 gadu. Wispahf gada laikā nomiršt 33 miljoni zilweku t. i. ildeenas 91 tuhštots, ikkatru stundu 3800, ta tad ikkatru sekundi miršt weens zilweeks. Bet faudejumus atkal atlihdsina leelās dšimstibas, kuras gada laikā par 8 miljoneem wairafas nekā mirstibas. Gada laikā us semes lodes noteef 40 miljonu fristibas un 8¹/₃ miljonu fahjas. Sakkalnu Zehkabs.

Isdewešs: Watw. Dr. Weedr. tagadejais presidents **Lh. Dochner.**

Redaktors: **R. Purinsch** (Purinu Klawš).

Drulats dee **J. F. Steffenhagena** un debla Jelgawā.